

Μονή Φιλοθέου, το πιο αυστηρό αλλά αληθινό μοναστήρι του Άθωνα (Αιμίλιος Γάσπαρης)

/ [Πεμπτουσία](#)



[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/29zEQnq>]

Ακόμα πλούσια βιβλιοθήκη με Ευαγγέλια και χειρόγραφα, με περγαμηνές και κώδικες. Στην ερώτηση τίνος είναι οι τοιχογραφίες του παρεκκλησιού στο καθολικό πήραμε από τον παγωμένο αδελφό που επόπτευε την εικόνα και το χώρο την κοφτή απάντηση: «δεν γνωρίζω». Μια ακόμα κακή εντύπωση. Τα παράταιρα βαψίματα στους τοίχους με άσχημα και χτυπητά χρώματα, μπαλώματα για να συντηρήσουν τις φθορές εδώ και εκεί, το ένα στρώμα πάνω στο άλλο, πρόχειρες δουλειές, κακές γραμμές μια δεύτερη εντύπωση. Το μοναστήρι ιδρύθηκε στα 980 από τον Ιωάννη τον Ίβηρα. Στα 1355 καθιερώθηκε στο μοναστήρι η ελληνική γλώσσα. Σήμερα έχει λίγους μοναχούς. Ο ξενώνας έχει απαίσια όψη. Η φιλοξενία δεν είναι και η καλύτερη, ίσως είναι χαρακτηριστικό των ιδιόρρυθμων μοναστηριών. Έτσι αναγκαζόμαστε να φύγουμε για τα μεσόγεια. Νότια σε υψόμετρο τριακόσια μέτρα βρίσκεται το μοναστήρι του Φιλοθέου, φημισμένο για την ωραία του φιλοξενία.



Η Μονή Φιλοθέου.

Κείμενο τέταρτο

Από τη Μονή Φιλοθέου στη Μεγίστη Λαύρα

Ο δρόμος ανήφορος και μεσημέρι. Μα άξιζε τον κόπο η επίσκεψη και το προσκύνημα εκεί. Ωραιότατο μοναστήρι ζωντανεμένο τώρα τελευταία που έγινε κοινόβιο. Ξανά γνωρίζει μια νέα ακμή στην μακραίωνη πορεία του. Πίσω του πυκνό δάσος από καστανιές. Παντού πηγές και τριγύρω τα περιβόλια και οι πλούσιοι κήποι. Γαλήνη και αυτάρκεια. Πλαγιές καταπράσινες που σβήνουν απαλά στη θάλασσα. Η Μονή Φιλοθέου. Περάσαμε το όμορφο πρόπυλο και τις δυο βαριές σιδερένιες πόρτες. Η αυλή πλακόστρωτη και στη μέση το καθολικό, ήρεμη αρχιτεκτονική, λουσμένο στο κεραμιδί του χρώμα. Τα κελιά σχηματίζουν ένα εσωτερικό τετράγωνο και οι υπόλοιποι χώροι του μοναστηριού. Όλα περιποιημένα και καλοφτιαγμένα. Πιθάρια στις γωνιές με λουλούδια. Το κυπαρίσσι και οι καμινάδες ξεπερνούσαν τις στέγες και λόγγιζαν τον ουρανό. Πολλές καμινάδες και τα κιόσκια, τα μπαλκόνια και η ομορφοδουλεμένη φιάλη μια σύνθεση απόλυτα αρμονική. Όμορφο και το αρχονταρίκι, πολύ νέος και ο αδελφός αρχοντάρης. Μας κέρασε λουκούμι και θαυμάσιο ρακί. Ανακούφιση μετά την θλίψη που μας γέμισε η Ιβήρων. Πραγματικά ανθρώπινος χώρος. Νέοι οι περισσότεροι καλόγεροι εδώ.

Φημίζεται το μοναστήρι για την αυστηρότητά του. Οι καλόγεροι κλεισμένοι στον κόσμο τους. Δεν ανταλλάσσουν κουβέντες με τους επισκέπτες, μόνο λίγες και τυπικές οι φράσεις τους με τους ξένους. Κρατούν μακριά κάθε νέο που θα μπορούσε να τους αποσπάσει, να τους παρασύρει, να τους επηρεάσει στον ερμητικό τους κόσμο, στον χώρο που αποφάσισαν να κλείσουν την ψυχή τους. Λίγες έως καθόλου οι κουβέντες τους, ευγενικοί μα και απροσπέλαστοι. Πραγματικά το πιο αυστηρό μοναστήρι του Άθωνα, ίσως το μόνο αληθινό μοναστήρι. Παρακολουθήσαμε την υποβλητική και κατανυκτική ακολουθία του εσπερινού και μετά την ιεροτελεστία του δείπνου. Ωρα εσπερινού. Στην αρχή σήμανε το τάλαντο, ξύλινο μακρόστενο με στρογγυλεμένες άκρες μουσικό όργανο. Το κρατούσε στη μέση του και το χτυπούσε ρυθμικά με το ξύλινο σφυράκι. Γύριζαν στην αυλή και στους διαδρόμους και ο ήχος, άλλοτε σιγανός κι άλλοτε επιτακτικός γέμιζε το μοναστήρι. Καλούσε όλους για προσευχή. Μετά σήμαιναν γλυκά οι καμπάνες και τα σήμαντρα και σταματούσαν κάθε εργασία οι μοναχοί και έβαζαν το ράσο τους και πήγαιναν στο καθολικό. Σ' αυτό το αυστηρό μοναστήρι τηρείται με ευλάβεια η πατροπαράδοτη ιεροτελεστία. Η πραγματική διάσταση του μοναχισμού βρίσκει εδώ με πάθος και ένταση την ολοκλήρωσή της. Η κατάνυξη επιδρά ακόμα και σ' αυτούς που έχουν απομακρυνθεί από τα στενά θρησκευτικά πλαίσια. Το προσκύνημα επηρεάζει και κάνει να πλησιάζεις περισσότερο την πνευματική διάσταση της ύπαρξης, αισθάνεσαι πιο κοντά στον εαυτό σου, τον κατανοείς και τον ξεγυμνώνεις. Ο χώρος και οι ψαλμωδίες έχουν τη δύναμη και οι εναλλαγές του φωτός και της μουσικής γίνονται το όχημα για την πιο βαθιά συζήτηση, την πιο ατμοσφαιρική περιπέτεια. Η διάρκεια της ακολουθίας ήταν μεγάλη και κρατούσε τόσο που γινόταν ένα παιγνίδι με το χρόνο. Σαν τέλειωνε ήταν ήδη σούρουπο και περάσαμε στην Τράπεζα. Είχε πολλούς μοναχούς τούτο το μοναστήρι και νέους. Θα ήρθαν εδώ και αφιέρωσαν την ζωή τους από παιδιά. Τόσο νέοι. Η Τράπεζα είναι μεγάλη και χωρούσε πολλές ψυχές, των μοναχών και των επισκεπτών. Η Μονή Φιλοθέου δέχεται πολλούς προσκυνητές και έχει ένα αξιοπρόσεκτο όνομα. Η διαδικασία είναι η ίδια, όπως και στη Σταυρονικήτα, μόνο που εδώ επιστρέψαμε οι ίδιοι τα πιάτα που χρησιμοποιήσαμε στην κουζίνα.

[Συνεχίζεται]